

EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 22.4.2026
COM(2026) 370 final

**KOMISSION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE, NEUVOSTOLLE,
EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE JA ALUEIDEN
KOMITEALLE**

AccelerateEU - energiaunioni

Kohtuuhintaista ja turvallista energiaa nopeutettujen toimien avulla

1 JOHDANTO

Jo toisen kerran alle viiden vuoden aikana on käymässä hyvin selväksi, että Eurooppa on vaarallisen **riippuvainen fossiilisten polttoaineiden tuonnista**. Yli puolet (57 %¹) Euroopassa kulutetusta energiasta saadaan fossiilisista tuontipolttoaineista. Tämä aiheuttaa haavoittuvuutta, jolla on hintansa. EU toi vuonna 2025 fossiilisia polttoaineita noin 340 miljardin euron arvosta.² Maaliskuussa 2026 alkaneen Lähi-idän konfliktin ja Hormuzinsalmen sulkemisen jälkeen EU on käyttänyt vielä 24 miljardia euroa lisää fossiilisten polttoaineiden tuontiin.³ Myös mahdolliset vaikutukset BKT:n kasvuun ja inflaatioon⁴ ovat merkittäviä. Lähi-idän tilanne on edelleen epävakaa, eikä ole selvää, kuinka kauan se kestää. Yksi asia on kuitenkin varma: Tilanteen vaikutukset tuntuvat vähintään useiden kuukausien ajan ja ulottuvat selvästi energia-alaa laajemmalle, ja ne ovat myös taloudellisia, työllisyyteen liittyviä ja sosiaalisia.

Hintojen nousu on konfliktin välitön seuraus. Toimitusvarmuuteen ei kohdistu välitöntä uhkaa, vaikka joidenkin polttoaineiden varastot ovat niukat. EU on vähentämässä fossiilisten polttoaineiden osuutta sähköntuotannossa, mutta lämmityksessä, teollisuudessa ja liikenteessä kaasu ja öljy hallitsevat edelleen. Ne ovat keskeinen tuotantontekijä teollisuuden tärkeimmissä arvoketjuissa (esim. kemikaalit, muovit ja lannoitteet). Tämä altistaa eurooppalaiset kotitaloudet ja yritykset, erityisesti pk-yritykset ja energiaintensiiviset toimialat ja niiden työntekijät, maailmanlaajuisille hintapiikeille. Nykytilanne edellyttää, että toteutetaan **kohdennettuja ja oikein ajoitettuja väliaikaisia toimenpiteitä** haavoittuvassa asemassa olevien kuluttajien suojelemiseksi, puhtaaseen energiaan siirtymisen ja sähköistämisen nopeuttamiseksi sekä Euroopan teollisuuden kilpailukyvyn turvaamiseksi.

EU on viime vuosina nopeuttanut merkittävästi energiasiirtymää kohti energiatehokasta, joustavaa ja yhteenliitettyä järjestelmää, joka perustuu unionin **omiin puhtaisiin ja runsaisiin energialähteisiin**. Monet jäsenvaltiot ovat jo myös hyötäneet nopeasta energiasiirtymästä, mikä osoittaa, että tavoite on saavutettavissa ja se tuottaa selkeitä hyötyjä ihmisille ja yrityksille. Esimerkiksi jäsenvaltioissa, joissa puhtaan energian, varsinkin uusiutuvien energialähteiden ja ydinvoiman, osuus sähkön kokonaistuotannosta on suuri ja joissa on joustava sähköjärjestelmä, riittävä verkkokapasiteetti ja varastointi, sähkön hinnat ovat yleensä alle EU:n keskiarvon ja meneillään olevan energiakriisin vaikutus on pienempi.

Tämä on vahva muistutus tarpeesta **nopeuttaa sähköistämistä, EU:ssa tuotetun puhtaan energian tuotannon lisäämistä ja energiasiirtymää**. Tänään tekemämme valinnat määräävät, kohtaammeko seuraavan kriisin haavoittuvassa vai vahvassa asemassa. Siirtyminen puhtaan, runsaan, EU:ssa tuotetun, turvallisen, vesiresilientin ja kohtuuhintaisen energian järjestelmään ei ole koskaan ollut tarpeen pelkästään ilmaston ja ympäristön vuoksi, vaan se on myös sosioekonominen, kilpailukykyyn ja turvallisuuteen liittyvä välttämättömyys. Nämä

¹ [Eurostat](#), 2024.

² [Eurostat](#).

³ Ensimmäisten 52 päivän aikana. Verrattuna tilanteeseen ennen kuin kriisi Lähi-idässä alkoi olettaen, että EU tuo edelleen saman määrän. EU olisi ennen kriisiä maksanut samana aikana noin 51 miljardia euroa 75 miljardin euron sijaan. Komission laskelma perustuu Bloombergiltä, Kpleriltä ja LSEG / Refinitiviltä saatuihin tietoihin.

⁴ Energia aiheuttaa suurimman osan kuluttajahintainflaation epävakaudesta, ja sillä on sekä suoria vaikutuksia (polttoaine, sähkö) että epäsuoria (tuotanto- ja kuljetuskustannukset) vaikutuksia.

politiikkatavoitteet tukevat ja täydentävät toisiaan, ja ne voidaan saavuttaa hyödyntämällä kaikkia saatavilla olevia puhtaita teknologioita täysimääräisesti ja varmistamalla samalla teknologianeutraalius. Tästä syystä lyhyen aikavälin tukitoimenpiteet eivät saa heikentää – vaan päin vastoin niillä pitää lujittaa – pitkän aikavälin tavoitteita, joiden mukaan omaa puhtaan energian tuotantoa lisätään, energiajärjestelmästä tehdään vähähiilinen ja häiriönsietokykyinen ja Euroopan tuotantokapasiteettia vahvistetaan, jottei synny uusia strategisia riippuvuuksia.

Tavoitteiden saavuttaminen edellyttää vahvaa sitoutumista, **tiivistettyä koordinoitua** ja lisää investointeja, mutta puhtaaseen energiaan siirtymisen nopeuttamisesta saatavat hyödyt ovat silti selvästi sen kustannuksia suuremmat. Jos investoinnit energiasiirtymään viivästyvät, yhteiskunnalle saattaa aiheutua vielä suurempia kustannuksia.

Meneillään olevalla kriisillä on hyvin vahva globaali ulottuvuus. Jotta EU voi lieventää jännitteiden vaikutuksia maailmanmarkkinoihin, se voi hyödyntää merkittävää ostajan rooliaan ja sisämarkkinoitaan, jotka erityisesti kriisiaikoina osoittavat **vahvuutensa ja solidaarisuutensa**.

Tämä suunnitelma on osa **komission dynaamista reagointia**, jota tullaan kehittämään jatkuvasti tilanteen muuttuessa. Komissio seuraa näitä toimenpiteitä tiiviisti ja harkitsee lisätoimenpiteitä, mikäli tilanne heikkenee. Toimenpiteitä toteutetaan viidellä keskeisellä osa-alueella, joilla pyritään tukemaan jäsenvaltioita ja kanavoimaan lyhyen aikavälin helpotuksia erityisesti niille kuluttajille, joihin vaikutukset välittömästi kohdistuvat. Suunnitelmassa esitetään myös tapoja nopeuttaa energiajärjestelmän häiriönsietokyvyn parantamista keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä. Näitä ovat

- parempi koordinointi jäsenvaltioiden välillä ja kansainvälisten kumppaneiden kanssa;
- jäsenvaltioiden tukeminen kuluttajien, myös teollisuuden, suojelemisessa hintahäiriöiltä ja auttaminen energiasiirtymässä
- unionissa tuotettuun puhtaaseen energiaan siirtymisen ja sähköistämisen nopeuttaminen
- EU:n energiajärjestelmän parantaminen ja
- investointien vauhdittaminen saamalla liikkeelle sekä julkista että yksityistä rahoitusta energiasiirtymää varten.

2 NOPEAA HYÖTYÄ TUOTTAVAT VÄLITTÖMÄT TOIMET

2.1 Paremman EU:n tason koordinoinnin edut

EU:n tason koordinoinnin parantaminen on selkeästi osoittautunut hyödylliseksi. Kun Ukrainaan hyökättiin, REPowerEU-suunnitelman yhteisillä toimilla oli keskeinen rooli: EU pystyi vähentämään kaasun kysyntäänsä 18 prosenttia (elokuun 2022 ja maaliskuun 2023 välisenä aikana)⁵, lieventämään välittömiä paineita ja tukemaan pidemmän aikavälin vakautta. EU:n energianhankintafoorumin⁶ avulla koottiin yhteen 90 miljardia kuutiometriä Euroopan

⁵ [Eurostat](#), verrattuna kriisiä edeltäneeseen tasoon.

⁶ Vuosiksi 2023–2025 perustetun [AggregateEU](#)-mekanismin kautta.

kaasunkysyntää. Foorumi toi yhteen EU:n teollisia ostajia ja kansainvälisiä toimittajia, ja sen avulla hankittiin 77 miljardia kuutiometriä kaasua.

Ensimmäiset osa-alueet, joilla EU:n tason koordinoitua on syytä lisätä, ovat **kaasuvarastojen täyttö** ja joustot sitä koskevissa säännöissä, **öljyvarastojen vapautukset, kansalliset hätätoimenpiteet ja lentopetrolin ja dieselin saatavuuden varmistaminen** esimerkiksi **optimoimalla öljynjalostamojen tuotantokapasiteettia**.

Lentopetrolin puute voi vaikuttaa merkittävästi lentoliikenteeseen esimerkiksi lentojen peruuntumisina, varsinkin kun edessä on vilkas kesäsesonki. Lentoliikenne toimii yli kansallisten rajojen, joten se edellyttää Euroopan tason koordinoitua, jotta voidaan turvata sisämarkkinoiden tosiasiallinen toiminta ja toimitusten jatkuminen kaikkialle EU:hun. Voitaisiin esimerkiksi kartoittaa vaihtoehtoisia toimituksia ja tuodun polttoaineen tyyppiä⁷.

Dieselin hintojen nousu ja meriliikenteessä käytettävien polttoaineiden kustannukset nostavat rahtimaksuja. Tämä on aiheuttanut vakavia paineita maantieliikenteen harjoittajille, lähimerenkululle ja sisävesiliikenteelle sekä kalastukselle ja maataloudelle.

Euroopan öljynjalostussektorin käyttömahdollisuudet ja toimintakapasiteetti on maksimoitava, jotta voidaan vastata nykyiseen kysyntään, erityisesti lentopetrolin osalta, sillä noin 40 prosenttia EU:ssa käytetystä lentopetrolista on tuotua, ja noin puolet kaikista toimituksista kulkee Hormuzinsalmen kautta⁸. Jalostuskapasiteetti on maantieteellisesti keskittynyt joillekin EU:n alueille⁹. Vaihtoehtoja jalostetuille öljytuotteille on vain vähän, minkä vuoksi koordinoitu seuranta ja mahdolliset yhteiset toimet ovat tarpeen Euroopan jalostamojen nykyisen tuotannon maksimoimiseksi esimerkiksi vapauttamalla varmuusvarastoista öljyä koordinoitua ja oikea-aikaisesti.

Koordinoitua toimet ovat avainasemassa myös sotilaskäyttöön tarkoitettujen polttoaineiden infrastruktuurin vahvistamisessa, erityisesti lentopetrolin tuonnissa, käsittelyssä, varastoinnissa ja jakelussa.

Lisäksi EU:n ulkoiset toimet, joilla pyritään vähentämään riippuvuutta fossiilisista polttoaineista koko maailmassa¹⁰, voivat osaltaan vähentää EU:n alttiutta energian hintahäiriöille, edistää EU:n energiaturvallisuutta ja häiriönsietokykyä sekä parantaa Euroopan puhtaan teknologian kilpailukykyä. Koordinoinnilla ja yhteistyöllä erityisesti energiayhteisön sopimuspuolten kanssa tuetaan yhteenliitettyjen energiemarkkinoiden häiriönsietokykyä.¹¹

Koska tässä tiedonannossa ehdotetut toimet vaikuttavat EU:n ulkosuhteisiin, ne toteutetaan yhteistyössä Euroopan ulkosuhdehallinnon kanssa sen tehtävien puitteissa.

⁷ Kuten Jet A.

⁸ Komission laskelma, joka perustuu Kpleriltä ja Eurostatilta saatuihin tietoihin.

⁹ Neljä pääasiallista alueellista keskittymää: Luoteis-Eurooppa, Pohjoismaat ja Baltian maat, Välimeren alue sekä Keski- ja Itä-Eurooppa.

¹⁰ Muun muassa toteuttamalla Global Gateway -strategia sekä energiaa ja puhdasta teknologiaa koskeva Välimeren alueen yhteistyöaloite.

¹¹ Energiayhteisö voi osallistua myös öljyn ja kaasualan koordinoitua ryhmien kokouksiin sihteeristönsä kautta ja keskustelukohdista riippuen tarvittaessa myös sopimuspuolensa kautta. EU:n energia- ja raaka-ainefoorumi on avoin energiayhteisön sopimuspuolten yrityksille.

Komission välittömät toimet EU:n tason koordinoinnin parantamiseksi:

- [Huhtikuusta 2026 alkaen] **Komissio helpottaa kaasuväyrystöjen täyttämistä koskevien kansallisten toimien koordinoimista** (esim. seuraamalla tiivistä ja koordinoimalla yhdessä jäsenvaltioiden kanssa markkinatoimijoiden ostojen ajoitusta, jotta vältetään samanaikaisten ostojen lisääntymisestä johtuvat hintapiikit) ja **mahdollisia öljyväyrystöjen, myös lentopetrolin ja dieselin, vapautuksia** koskevien kansallisten toimien koordinoimista (komissio laatii näistä toimista skenaarioanalyysijä ja koordinoi ajoitusta ja määriä kutakin aluetta ja koko EU:ta kohti). Tämä tapahtuu kaasualan ja öljyn koordinoimistiryhmissä.
- [Huhtikuusta 2026 alkaen] Jäsenvaltioita kannustetaan hyödyntämään joustoja kaasuväyrystöjen täyttämismessä (enintään 10 prosenttia). **Komissio on valmis arvioimaan kaasun väyrystöintia koskevan päyvitetyin asetuksen puitteissa EU:n sallitun poikkeaman kynnysarvon korottamista edelleen** (enintään 5 %:n korotus).
- [Huhtikuusta 2026 alkaen] **Komissio helpottaa EU:n koordinoituja toimia suhteessa öljyn ja kaasun toimittajiin ja kumppanimaihin**, joilla on samankaltaiset energiantuontiprofiilit, jotta voidaan parantaa maailman energiamaarkkinoiden toimintaa ja läpinäkyvyyttä, esimerkiksi **mobilisoimalla EU:n energia- ja raaka-ainefoorumi**¹² kokonaisvaltaiseen yhteistyöhön toimialan kanssa. Komissio pyrkii tiivistämään kansainvälistä yhteistyötä lisätäkseen tarjontaa kolmansista maista ja EU:n kauppasopimusverkoston kautta.
- [Toukokuu 2026] **Komissio kartoittaa Euroopan nykyisen jalostuskapasiteetin, arvioi tarpeita ja laatii toimenpiteitä**, joilla varmistetaan, että EU:n oma jalostuskapasiteetti on kokonaan käytössä ja että kapasiteetti on riittävä kaikentyyppisten öljytuotteiden häiriönsietokykyisille toimituksille kriisin aikana, sekä lisää EU:n kotimaista kestävien biopolttoaineiden tuotantoa.
- [Toukokuusta 2026 alkaen] **Komissio perustaa polttoaineiden seurantakeskuksen, joka kartoittaa (EU:ssa tuotettujen, sinne tuotujen ja sieltä vietyjen) liikenteen polttoaineiden tarjontaa ja niiden EU:ssa saatavilla olevia väyrystöjä**. Tämä koskee myös sotilaskäyttöön tarkoitettujen polttoaineiden väyrystöjä ja jalostuskapasiteettia siinä määrin kuin komissiolla on mahdollisuus saada näitä koskevia tietoja. Komissio koordinoi ensimmäisenä prioriteettina jäsenvaltioiden, polttoaineiden toimittajien ja ilmailualan (lentoasemat ja -yhtiöt) kanssa **lentopetrolin vaihtoehtoisia hankintamahdollisuuksia** ja ehdottaa toimenpiteitä, joilla **optimoidaan sen jakaminen** jäsenvaltioiden kesken, jotta varmistetaan saatavuus kaikilla alueilla ja lentoasemilla. Komissio arvioi tarvetta tarkistaa strategisia väyrystöjä koskevia EU:n sääntöjä siten, että niihin sisällytetään lentopetrolia koskevia erityisvaatimuksia.
- [Toukokuusta 2026 alkaen] **Komissio antaa ohjeita, joissa selvennetään EU:n ilmailualan lainsäädäntökehyksen nykyisiä joustomahdollisuuksia erityisesti lentoasemien lähtö- ja saapumisaikojen, ylitankkauksen estämisen, julkisen palvelun velvoitteiden ja muiden tuontipolttoaineiden käyttöä koskevien sääntöjen osalta**, jotta voidaan **puuttua mahdollisen polttoainepulan lentoliikenteelle aiheuttamiin seurauksiin** ja varmistaa, että sisämarkkinoiden moitteeton toiminta säilyy ja olennaiset lentoyhteydet turvataan. **Jos tilanne pahenee** eivätkä nykyiset joustomahdollisuudet enää riitä, **komissio ehdottaa väliaikaisia muutoksia sovellettavaan EU:n lainsäädäntökehykseen**, jos se on perusteltua.

¹² https://energy.ec.europa.eu/topics/energy-security/eu-energy-and-raw-materials-platform_en?prefLang=fi.

- [2026] *Komissio aloittaa menettelyn öljyvarastodirektiivin tarkistamiseksi, jotta voidaan korjata vallitsevan kriisin aikana havaittuja heikkouksia ja pohtia muun muassa, tarvitaanko eri öljytuotteille varastointia koskevia erityisvaatimuksia.*

2.2 Kuluttajien ja teollisuuden suojeleminen hintahäiriöiltä

Kotitaloudet ja teollisuus odottavat jäsenvaltioilta ja EU:lta toimenpiteitä, joilla niitä suojellaan odottamattoman suurilta hintapiikeiltä. Kotitalouksien rahatilanne kiristyy, kun energiakustannusten nousu vähentää käytettävissä olevia tuloja. Tämä näkyy jo nyt huoltoasemilla.¹³ Noin kaksi kolmasosaa EU:ssa kulutetusta maakaasusta käytetään rakennuksissa tai teollisuudessa, joten myös kaasun hintapiikit aiheuttavat haasteita monille kuluttajille, kun hinnankorotukset näkyvät energialaskussa ja lopulta myös muissa menoissa, kuten ruokalaskussa. Monet kotitaloudet saattavat edelleen olla ennen konfliktin alkamista tekemiensä kaasu- ja sähkösopimusten edullisten ehtojen piirissä. Tämä saattaa muuttua, kun nämä sopimukset päättyvät. Haavoittuvassa asemassa olevat kuluttajat ovat tähän liittyen erityisen riskialttiita.

Fossiilisten polttoaineiden tuontiin kohdistuu jatkuvaa ja toistuvaa painetta ja energian hinnat ovat edelleen epävakaita, joten **tarvitaan välitöntä tukea, mutta sen on oltava kohdennettua, oikein ajoitettua ja väliaikaista** sekä pitkän aikavälin ratkaisuihin sidottua (ks. liite II). Tällaiseen tukeen olisi edelleen sisällyttävä kannustimia vähentää energian kysyntää, ja sen olisi oltava johdonmukaista suhteessa niihin sitoumuksiin, joita jäsenvaltiot ovat antaneet EU:n finanssipoliittisen kehyksen puitteissa.

EU:n lainsäädäntökehys ja komission politiikka-aloitteet, kuten kansalaisten energiapaketti¹⁴, tarjoavat jo nyt monenlaisia toimenpiteitä, joita jäsenvaltiot voivat harkita tarjotakseen kuluttajille välitöntä helpotusta. Näitä ovat esimerkiksi kohdennetut tulotukijärjestelmät, energiasetelit esimerkiksi kaasukattiloiden uusimista varten, sosiaalinen hinnoittelu, sähkön valmisteverojen alentaminen heikossa asemassa olevilta kotitalouksilta ja energiaintensiivisiltä teollisuudenaloilta, lämpöpumppujen, aurinkosähkön ja niihin liittyvien pienakkujen asentamisen alv-alennukset, sähköajoneuvoihin siirtymisen verokannustimet, kuluttajien energiayhteisöihin osallistumiseen ja itse tuotetun energian tuottamiseen kannustaminen ja helpottaminen sekä kuluttajien kannustaminen vertailemaan ja vaihtamaan energiatoimittajiaan tai -sopimuksiaan. Lisäksi jäsenvaltiot voivat EU:n nykyisen lainsäädäntökehysten nojalla ottaa haavoittuvassa asemassa olevien kuluttajien tukemiseksi käyttöön väliaikaisia tai jatkuvasti voimassa olevia kieltoja poistaa ketään energianjakelun piiristä. Energia- ja liikenneköyhyiden torjunta tulee olemaan yksi köyhyiden vastaisen EU:n strategian painopisteistä.

Kohdennetuilla taloudellisilla kannustimilla, kuten kohdennetuilla verohyvityksillä, etupainoisilla poistoilla¹⁵ tai sosiaalisin perustein toteutettavalla leasing-vuokrauksella,

¹³ Tällä hetkellä eurooppalaiset maksavat bensiinistä keskimäärin noin 1,8–2,2 euroa litralta ja dieselistä 2,0–2,4 euroa litralta, kun vuonna 2025 bensiinistä maksettiin keskimäärin 1,5–1,6 euroa litralta ja dieselistä 1,6–1,8 euroa litralta, lähde: Euroopan komission [Weekly Oil Bulletin](#).

¹⁴ [Kansalaisten energiapaketti](#), COM(2026) 115.

¹⁵ Puhtaan teollisen kehityksen ohjelmaa tukevista verokannustimista 10. lokakuuta 2025 annetut [neuvoston päätelmät](#).

voidaan myös tukea investointeja ja vauhdittaa puhtaiden teknologioiden käyttöönottoa. Samalla eurooppalainen valmistuskapasiteetti laajenee, esimerkiksi sähköajoneuvojen, kotitalouksien tai teollisuuden lämpöpumppujen, aurinkopaneelien tai akkuvarastojärjestelmien aloilla.

Energian säästäminen ja öljyn ja kaasun korvaaminen EU:ssa tuotetulla puhtaalla energialla ovat osoittautuneet tehokkaiksi keinoiksi puuttua korkeisiin energian hintoihin ja vähentää Euroopan riippuvuutta fossiilisten polttoaineiden tuonnista.¹⁶ Jäsenvaltiot voivat saavuttaa lyhyellä aikavälillä merkittäviä hyötyjä useilla aloilla yhdistämällä toimia, joilla tähdätään sähköistämiseen, energiatehokkuuteen ja puhtaiden teknologioiden, kuten kestävien innovatiivisten biopohjaisten ratkaisujen, käyttöönoton nopeuttamiseen (ks. esimerkkejä liitteessä II). EU:n päästökauppajärjestelmä on ollut keskeinen väline energiaturvallisuuden ja -omavaraisuuden lisäämisessä, sillä ilman sitä Eurooppa kuluttaisi nyt 100 miljardia kuutiometriä enemmän kaasua, mikä tekisi siitä haavoittuvamman.

Kun tuetaan muutoksia, joilla saadaan aikaan nopeita vaikutuksia kotitalouksissa ja rakennuksissa – esimerkiksi eristyksen parantamista, ikkunoiden vaihtamista tai tehottomien laitteiden korvaamista – voidaan **saada aikaan välittömiä ja pitkään kestäviä** energian ja kustannusten säästöjä. Kaasu- ja öljykattiloiden korvaaminen lämpöpumpuilla voisi puolittaa energian loppukulutuksen rakennuksissa ja pienentää näin energialaskuja ajan mittaan.¹⁷ Käyttöön otettujen lämpöpumppujen määrän kasvu noin 2,4 miljoonasta yksiköstä noin 4 miljoonaan yksikköön vuodessa vuoteen 2030 mennessä paitsi toisi helpotusta kuluttajille, myös tukisi jäsenvaltioita, kun ne pyrkivät vähentämään asuntokannan keskimääräistä primäärienergian käyttöä vähintään 16 prosenttia vuoteen 2030 mennessä.¹⁸ Komissio kannustaa jäsenvaltioita hyödyntämään Euroopan investointipankin etupainotteista ETS2-välinettä, jotta hiilestä irtautumiseen tähtäävien toimenpiteiden käyttöönottoa voidaan nopeuttaa asumisessa ja liikkumisessa. Tämä hyödyttää erityisesti pieni- ja keskituloisia kotitalouksia ja pk-yrityksiä.

Suurin osa öljystä kulutetaan liikenteessä, joten jäsenvaltioiden toimia olisi koordinoitava ja kohdennettava siten, että ylläpidetään rahtivirtoja ja matkustajayhteyksiä ja samalla edistetään siirtymistä sähköiseen liikkumiseen ja muihin puhtaisiin liikkumisratkaisuihin kaikissa liikennemuodoissa rakenteellisena keinona vähentää liikenteen öljyriippuvuutta. Kuluttajille voitaisiin tarjota esimerkiksi kannustimia siirtyä sähköajoneuvoihin (esim. yritysten ajoneuvokannan vaihtaminen puhtaisiin liikenneratkaisuihin¹⁹ kuten sähköisiin raskaisiin ajoneuvoihin tai sähköllä käyviin matkustaja-aluksiin). Lisäksi satamissa voitaisiin siirtyä maasähkön jakeluun. Yrityksille – erityisesti pienille, keskisuurille ja energiaintensiivisille yrityksille – kohdennettuja tukimekanismeja voivat olla rahoitusjärjestelmät, arvostelit tai leasingmallit, joilla edistetään investointeja energiatehokkuuteen ja puhtaaseen teknologiaan.

¹⁶ Viimeisimmät saatavilla olevat tiedot osoittavat, että EU:n rahoittamat energiatehokkuusinvestoinnit vahvistavat jo nyt unionin energia-alan häiriönsietokykyä. Vuoden 2023 loppuun mennessä EU:n varoilla oli saavutettu 81,9 terawattitunnin vuotuiset energiansäästöt, lähde [COM\(2026\) 118 final](#), sivu 17. Ks. lisätietoja myös [ODYSEE](#)-hankkeesta.

¹⁷ Komission laskelmat.

¹⁸ Verrattuna vuoteen 2020. [Rakennusten energiatehokkuutta koskeva direktiivi](#) (EU) 2024/1275.

¹⁹ Komission ehdotus [Asetus puhtaista yritysajoneuvoista](#) (COM(2025) 994 final).

Jäsenvaltiot voivat harkita sosiaalisesta ilmastorahastosta saamiensa määrärahojen käyttämistä tällaisten toimenpiteiden rahoittamiseen haavoittuvassa asemassa olevien ryhmien hyväksi, sekä liikenteessä että asumisessa.

Lento- ja vesiliikenteessä ja kalastuksessa aloitettua siirtymistä kestäviin lento- ja meripolttoaineisiin²⁰ olisi nopeutettava, ja pantava nopeasti täytäntöön kannustimia niiden tuotantoon ja käyttöön EU:ssa²¹. Muilla aloilla, kuten maataloudessa, kalastuksessa ja liikkumislogistiikassa, polttomoottoriajoneuvoissa käytettävien kestävien biopolttoaineiden parempi saatavuus voi osaltaan varmistaa, että toimitusketjut toimivat keskeytymättä, erityisesti ruuan osalta.

Komission välittömät toimet jäsenvaltioiden tukemiseksi kuluttajien ja teollisuuden suojelemisessa:

- [Toukokuu 2026] Komissio esittää Kyproksella 13. toukokuuta 2026 pidettävässä EU:n energiaministerien epävirallisessa kokouksessa **luettelon toistettavissa olevista toimenpiteistä energiansäästöjen ja järjestelmän tehokkuushyötyjen aikaansaamiseksi sekä toimenpiteistä fossiilisten polttoaineiden korvaamiseksi EU:ssa tuotetulla puhtaalla energialla**. Jäsenvaltiot voivat ottaa näitä toimenpiteitä nopeasti käyttöön öljyn ja kaasun kulutuksen vähentämiseksi lyhyellä aikavälillä. Luettelo perustuu tehokkaimpien vuoden 2022 jälkeen toteutettujen toimenpiteiden arviointiin, ja se sisältää esimerkkejä onnistuneesti toteutetuista konkreettisista toimista, joilla on laajamittaista toisintamispotentiaalia kaikkialla EU:ssa, ja niiden vaikutuksista.
- [Huhtikuusta 2026 alkaen] Komissio perustaa digitaalisen arkiston, johon kootaan ja jossa jaetaan ei-luottamuksellisia tietoja jäsenvaltioiden kansallisista hätätoimenpiteistä. Arkisto auttaa osaltaan koordinoimaan naapurijäsenvaltioiden toimia, ja se **helpottaa hyvien käytäntöjen jakamista ja edistämistä**.
- [Huhtikuu 2026] Komissio hyväksyy **tilapäiset valtiontukipuitteet**, joihin sisältyvien säännösten mukaisesti jäsenvaltiot voivat kehittää ja toteuttaa kohdennettuja tilapäisiä hätätoimenpiteitä joidenkin hintapiikeistä eniten kärsivien talouden alojen tukemiseksi.
- [Huhtikuusta 2026 alkaen] Komissio antaa **jäsenvaltioille jatkuvaa apua** sellaisten **kohdennettujen ja oikein ajoitettujen väliaikaisten toimenpiteiden** (esimerkiksi hintainterventiot, tulotukijärjestelmät ja verokannustimet) suunnittelussa, joilla pyritään tukemaan erityisesti pk-yrityksiä, energiaintensiivisiä teollisuudenaloja ja kotitalouksia ja säilyttämään samalla kannustimet säästää energiaa ja vähentää fossiilisia polttoaineita. Jäsenvaltioiden olisi esitettävä arvio odotetuista vaikutuksista, julkiselle taloudelle aiheutuvat kustannukset mukaan lukien, ja vältettävä sisämarkkinoiden hajautumista. Komissio laatii asiaa koskevat **ohjaavat periaatteet ja helpottaa mallien kehittämistä**. Jäsenvaltiot voivat myös toteuttaa satunnaisten voittojen verotusta koskevia toimenpiteitä sosiaalisen oikeudenmukaisuuden varmistamiseksi. Komissio kunnioittaa näitä jäsenvaltioiden päätöksiä, tarjoaa kansallisiin toimenpiteisiin liittyen apua ja parhaita käytänteitä sekä arvioi niiden vaikutusta sisämarkkinoihin. Komissio on valmis tukemaan kaikkia jäsenvaltioita, joiden on lyhyellä aikavälillä sovellettava EU:n nykyisiä vähimmäistasoja alhaisempia energiaverokantoja. Samalla on vältettävä polttoaineiden kysynnän kasvua sekä tarjonnan ja kysynnän epätasapainon pahenemista.

²⁰ [ReFuelEU Aviation](#)- ja [FuelEU Maritime](#)-asetukset.

²¹ [Kestävän liikenteen investointisuunnitelma](#) (STIP).

- [Huhtikuu 2026] Komissio edistää edelleen **kuluttajien vaikutusmahdollisuuksia ja kuluttajansuojaa** kaikissa jäsenvaltioissa **ohjeilla**, jotka koskevat haavoittuvassa asemassa olevien asiakkaiden suojelemista sähkötoimitusten keskeyttämiseltä, energiantoimittajien ja energiasopimusten vaihtamisen nopeuttamista ja yksinkertaistamista, energiayhteisöihin kuulumista ja itse tuotetun energian kulutusta, energiantoimittajiin liittyvien riskien hallinnan parantamista ja kuluttajien suojelemista energiasiirtymän aikana.
- [Toukokuusta 2026 alkaen] Komissio edistää ja auttaa kehittämään muun muassa energiasiirtymää käsittelevän investointineuvoston ja eurooppalaisen energiatehokkuuden rahoituskoalition kautta **puhtaiden ja tehokkaiden teknologioiden sosiaaliperusteisia leasing-vuokrausjärjestelmiä**. Jäsenvaltioita **kannustetaan käyttämään tällaisia järjestelmiä** esimerkiksi sähköajoneuvojen, kotitalouksien lämpöpumppujen ja pienakkujen nopean käyttöönoton tukemiseen.²² Komissio on valmis **auttamaan jäsenvaltioita ottamaan käyttöön taloudellisia kannustimia**, esimerkiksi kohdennettuja verohyvityksiä, jotka kohdistuvat puhtaiden energiateknologioiden, kuten sähköajoneuvojen, teollisuuden ja kotitalouksien lämpöpumppujen, ”mittarin taakse” sijoitettavien akkujen ja teollisuuden lämpövarastojen nopeaan käyttöönottoon. Samalla on varmistettava finanssipoliittisten sääntöjen mukaisten sitoumusten noudattaminen.
- [Huhtikuu 2026] Komissio on käynnistänyt Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahastosta²³ tarjottavan kriisitukimekanismin, jonka avulla jäsenvaltiot voivat korvata kalastus-, vesiviljely- ja jalostusalan toimijoille lisääntyneitä toimintakustannuksia ja tulonmenetyksiä, jotka johtuvat suoraan Lähi-idän tilanteesta.

3 PYSYVÄÄ HYÖTYÄ TUOTTAVAT VÄLITTÖMÄT TOIMET

3.1 Unionissa tuotettuun puhtaaseen energiaan siirtymisen ja sähköistämisen nopeuttaminen

Mikäli jäsenvaltiot toteuttavat välittömiä toimia merkittävien tulosten aikaansaamiseksi keskipitkällä aikavälillä, niiden on mahdollista korvata huomattavia määriä öljyä ja kaasua **nopeuttamalla siirtymistä puhtaaseen EU:ssa tuotettuun energiaan, jota on runsaasti tarjolla**, muun muassa sähköistämisen, aurinkolämmön ja geotermisen energian sekä muun uusiutuvan energian, ydinvoiman, biometaanin, kestävien biopoltoaineiden ja vedyn käyttöönoton avulla.

Esimerkiksi vuosittain käyttöön otettavan uusiutuvan sähkön kapasiteettia olisi lisättävä 100 gigawattiin vuodessa²⁴ muun muassa uusilla laajamittaisilla uusiutuvan energian hankkeilla ja

²² Täydentämään muita kannustinmalleja, kuten avustuksia, takauksia, lainoja tai ”energia palveluna” -malleja, joita pienakkujen ja lämpöpumppujen kaltaisten teknologioiden yhteydessä käytetään useammin.

²³ Komission täytäntöönpanopäätös [Lähi-idässä 28 päivästä helmikuuta 2026 vallinneen tilanteen vahvistamisesta merkittävän markkinahäiriön aiheuttavaksi poikkeukselliseksi tapahtumaksi](#).

²⁴ [Puhtaan teollisen kehityksen ohjelma](#) (COM(2025) 85 final) mukaisesti. Tällä uusiutuvan energian kapasiteetin käyttöönottoasteella tarkoitetaan tasavirtakapasiteettia, joka on tilastollisessa raportoinnissa yleensä käytetyssä vaihtovirtakapasiteetissa noin 85 gigawattia.

nopeutetulla aurinkoenergian käyttöönnotolla²⁵. Nämä voivat tuottaa tuloksia nopeasti.²⁶ Jotta tavoitteet voitaisiin saavuttaa ripeästi, on ratkaisevan tärkeää yksinkertaistaa kansallisia lupajärjestelmiä EU:n lainsäädännössä asetettujen vaatimusten mukaisesti.²⁷ Sen lisäksi, että EU:n sääntely otetaan jäsenvaltioissa osaksi kansallista lainsäädäntöä, täytäntöönpanon etupainotteisuus voi tuottaa konkreettisia tuloksia. Vuoden 2026 loppuun mennessä lupamenettelyjen keston olisi lyhennyttävä kaikkialla Euroopassa niin, että se on enintään kaksi vuotta²⁸, ja kaikkien jäsenvaltioiden olisi edistettävä uusiutuvan energian nopean kehittämisen alueita perustamalla vähintään yksi tällainen alue.

Myös olemassa olevat uusiutuvan energian resurssit on syytä maksimoida. Tuulipuistojen, myös merituulipuistojen, nopea uusiminen ja päivittäminen, jota tuetaan yksinkertaistetuilla lupajärjestelmillä, sekä muiden uusiutuvan energian tuotantolaitosten, kuten vesivoimaloiden, nykyaikaistaminen, voi tarjota nopeaa ja kipeästi kaivattua lisähelppotusta, kun käytettävissä oleva tuotantokapasiteetti kasvaa.

Ydinenergia on tärkeä osa strategioita, jotka koskevat hiilestä irtautumista, teollisuuden kilpailukykyä ja toimitusvarmuutta. Miltei puolella jäsenvaltioista on ydinenergiaa kansallisessa energiapaletissaan. Päivitettyjen kansallisten energia- ja ilmastosuunnitelmien²⁹ perusteella on odotettavissa, että asennettu ydinenergiakapasiteetti lisääntyy. Ydinvoimat tuottavat puhdasta sähköä ja parantavat siten järjestelmäintegraatiota ja lisäävät joustavuutta, mikä puolestaan helpottaa muiden puhtaiden teknologioiden käyttöönottoa. Kaikki tämä hyödyttää koko EU:n energiajärjestelmää. Uudet pienet modulaariset ydinreaktorit³⁰ tai se, että nykyistä ydinenergiakapasiteettia ei poisteta käytöstä ennen aikaisesti³¹, voi auttaa vähentämään fossiilisten polttoaineiden käytön tarvetta, myös kaukolämmityksessä ja teollisuusteknologiassa. Kuten ohjeellista ydinohjelmaa koskevassa strategiassa arvioidaan, myös olemassa oleviin ydinvoimaloihin liittyy hyödyntämätöntä potentiaalia.³²

²⁵ Aurinkoenergia on yksi edullisimmista sähköntuotantolähteistä, ja sen käyttöönottopotentiaali on hyvin suuri esimerkiksi asuinrakennuksissa, myös parvekkeilla, teiden varsilla ja suurissa kaupallisissa rakennuksissa.

²⁶ EU:ssa on vuodesta 2021 asennettu noin 260 gigawattia uusiutuvaa kapasiteettia (204 gigawattia aurinkosähköä ja 57 gigawattia tuulivoimaa). Näin saadut säästöt vastasivat vuonna 2025 noin 15 miljardin kuutiometrin kaasuntuotantoa (noin 5 % EU:n vuotuisesta tuonnista).

²⁷ Kaikkien jäsenvaltioiden on jo ollut määrä saattaa osaksi kansallista lainsäädäntöään ja panna täytäntöön EU:n energialainsäädännön ja erityisesti uusiutuvan energian direktiivin mukaiset uusiutuvaa energiaa ja siihen liittyvää infrastruktuuria koskevat lupavaatimukset (kuten uusiutuvan energian nopean kehittämisen alueet, uusiutuvan energian hankkeiden ylivoimainen yleinen etu ja meneillään olevien hankkeiden päivittämistä koskevien lupamenettelyjen lyhyemmät määräajat). Tämän tiedonannon julkaisuhetkellä täytäntöönpanotoimenpiteiden hyväksyminen ja niistä ilmoittaminen komissiolle on jäsenvaltioissa vielä kesken.

²⁸ Uusiutuvan energian direktiivin mukaisesti. Uusiutuvan energian nopean kehittämisen alueilla määräajat voivat olla lyhyempiä ja hyvin monimutkaisissa hankkeissa, kuten joidenkin offshore-hankkeissa, ne voivat olla pidempiä.

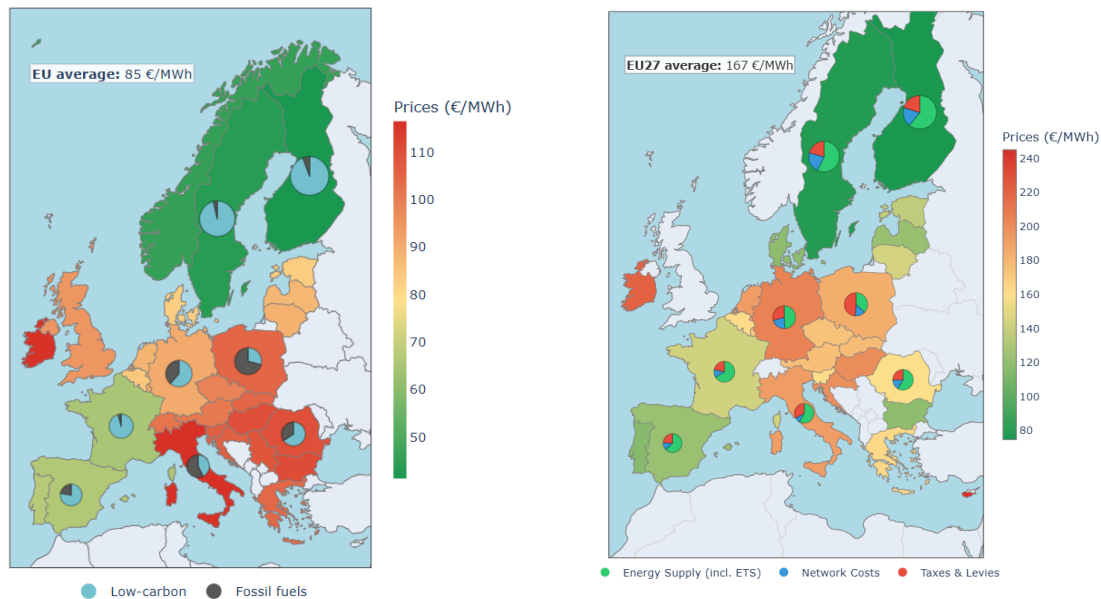
²⁹ [Lopullisten päivitettyjen kansallisten energia- ja ilmastosuunnitelmien EU:n laajuinen arviointi](#), COM(2025) 274 final.

³⁰ Komission tiedonanto [Strategia pienten modulaaristen ydinreaktoreiden \(SMR-voimaloiden\) kehittämiseksi ja käyttööntämiseksi Euroopassa](#), COM(2026) 117 final.

³¹ Komission tiedonanto – Euratomin perustamissopimuksen 40 artiklan mukaisesti esitetty [ohjeellinen ydinohjelma](#) – lopullinen (ETSK:n lausunnon jälkeen), COM(2026)120 final.

³² Kansallisista suunnitelmista käy ilmi, että jos jäsenvaltiot pidentäisivät toiminnassa olevien reaktoreiden käyttöikää 70:een tai jopa 80 vuoteen ja kaikki uudet rakennushankkeet toteutettaisiin aikataulussa, asennettu kapasiteetti voisi olla 144 GWe vuonna 2050.

Meneillään oleva kriisi edellyttää myös sähköistämisen nopeuttamista³³, jotta altistuminen fossiilisten polttoaineiden hintahäiriöille ja riippuvuus tuonnista loppuisi. Vuonna 2024 EU:n sähköntuotannosta 71 prosenttia oli peräisin puhtaista energialähteistä³⁴, joista järjestelmään saadaan edullista energiaa. Sähkön osuus energian loppukulutuksesta on kuitenkin alle neljännes.³⁵ Energian kysyntää (esimerkiksi liikenteessä, rakennuksissa ja teollisuudessa) on siirrettävä fossiilisista polttoaineista yhä enemmän sähköön, jotta voidaan varmistaa energian kohtuuhintaisuus ja teollisuuden kilpailukyky välittämällä puhtaan energian ja uusiutuvien energialähteiden hyödyt kuluttajille ja parantamalla järjestelmän tehokkuutta.

Kaavio 1. Puhtaiden energialähteiden yhdistelmien ja sähkön kohtuuhintaisuuden välinen korrelaatio (tukkumyynni 2025 – vasemmalla; teollisuuden vähittäismyynni S1 2025 – oikealla) [Lähde: pääosasto ENER]

Sähköistäminen myös vauhdittaa puhtaiden teknologioiden, kuten kotitalouksissa ja teollisuudessa käytettävien lämpöpumppujen, valmistusta EU:ssa. Toimialan arvioiden mukaan yli kaksi kolmasosaa Euroopassa asennetuista lämpöpumpuista on tuotettu Euroopassa.³⁶ Kun mahdollisesta kysynnästä on selvyys, valmistajilla on parempi kannustin lisätä kapasiteettiaan EU:ssa ja investoida osaamisen kehittämiseen.

Yritystilojen ja kotitalouksien lämpöpumppujen asennetun tehon kaksinkertaistaminen vähentäisi fossiilisten polttoaineiden kulutusta 200 TWh:lla.³⁷ Myös kaukolämmitys- ja -jäähdytysjärjestelmät nopeuttavat sähköistämistä tehokkaasti. Ne voivat tarjota sähköjärjestelmälle yhä enemmän tarvittavaa kysyntäpuolen joustoa suurten lämpöpumppujen, sähkökattiloiden ja lämmön varastoinnin avulla ja helpottaa hukkalämmön talteenottoa.

³³ Sähköistämistaso oli 23,4 prosenttia vuonna 2024. [Puhtaan teollisen kehityksen ohjelmassa](#) ja [kohtuuhintaista energiaa koskevassa toimintasuunnitelmassa](#) otettiin keskeiseksi suorituskykyindikaattoriksi sähkön osuus energian loppukulutuksesta, ja sen viitearvoksi asetettiin 32 prosenttia vuoteen 2030 mennessä.

³⁴ <https://ec.europa.eu/eurostat/web/interactive-publications/energy-2026>.

³⁵ Eurostat

³⁶ European Heat Pump Association (EHPA), [Heat pumps made in Europe](#).

³⁷ Tämä vähennys olisi noin 8 prosenttia rakennusten sisätilojen lämmityksen nykyisestä energiankulutuksesta.

Kunnianhimoisella lämpöverkon laajentamisella voidaan vähentää merkittävästi maakaasun käyttöä.³⁸

Myös liikenne on talouden sähköistämisen kannalta olennainen. Sähköajoneuvojen myynnin kasvua edistävien kannustimien lisäksi on keskeisen tärkeää, että latausinfrastruktuuri on riittävä. Vaikka henkilö- ja pakettiautojen latausinfrastruktuuri on lisääntynyt huomattavasti nopeammin viiden viime vuoden aikana kuin sähköautokanta, kuorma-autojen latausinfrastruktuuri on edelleen puutteellinen.³⁹

Merkittäviä energiansäästöjä voitaisiin saada aikaan lisäämällä aurinkolämpöenergian osuutta rakennusten lisäksi myös kaukolämpö- ja -jäähdytysjärjestelmissä päivittämällä olemassa olevia aurinkovoimalaitteistoja ja käynnistämällä uusia hankkeita, myös lämmön varastointia varten. Tämä on tärkeää teollisuudelle, erityisesti elintarvike- ja virvoitusjuoma-alalle, kemikaalialalle (erityisesti vaaditun prosessilämmön ollessa jopa 400 °C) ja maataloudelle, esimerkiksi kasvihuoneiden osalta.

Myös geoterminen energia voi korvata maakaasua kaukolämmitys- ja -jäähdytysverkoissa ja joissakin tapauksissa sen avulla voidaan myös tuottaa sähköä.⁴⁰ Sen vuoksi on tärkeää tukea uusien geotermisten hankkeiden nopeaa käyttöönottoa ja tarkastella mahdollisuuksia uusista olemassa olevista laitoksista. Teollisuuslämpöpumput voivat tuottaa prosessilämpöä tyypillisesti noin 200 °C:een asti tai parantaa matalalämpötilaista lämpöä, mikä mahdollistaa hukkalämmön talteenoton lisäämisen teollisuudessa ja kaukolämmitys- ja -jäähdytysjärjestelmissä.

Biokaasulla ja biometaanilla voi myös olla strategisempi rooli fossiilisten tuontipolttoaineiden korvaamisessa erityisesti aloilla, joilla sähköistäminen on vaikeampaa. Biometaanin tuotantoa jo olemassa olevissa laitoksissa voitaisiin lisätä noin 10–30 prosenttia. Maatiloilla toteutettavilla ja osuustoiminnallisilla biometaanihankkeilla voidaan vähentää riippuvuutta fossiilisista polttoaineista ja samalla tarjota viljelijöille lisätuloja ja luoda paikallista lisäarvoa erityisesti maaseutualueilla muuntamalla jätettä, jäännöksiä ja lantaa energiaksi ja lannoitteiksi. Lisäksi biokaasua, biometaania ja kierrätettyjä ravinteita koskevat kiertotalousratkaisut voivat vahvistaa häiriönsietokykyä, parantaa kilpailukykyä ja vähentää altistumista maailmanlaajuisille hintahäiriöille.

Koska vedyn käyttö lisääntyy edelleen hitaasti, EU:n olisi tuettava teollisuuden siirtymistä hiilettömiin polttoaineisiin sekä varmistettava samalla tasapuoliset toimintaedellytykset kaikille sähkönkäyttäjille ja minimoitava sähkön hinta.

Komission välittömät toimet jäsenvaltioiden tukemiseksi:

- **[Vuoden 2026 toinen neljännes]** *Komissio toteuttaa toimia, jotka koskevat sähköistämistä, lämmitystä ja jäähdyttämistä sekä geotermistä energiaa. Komissio aikoo muun muassa asettaa sähköistämistavoitteen, ehdottaa toimia sähkön ja fossiilisten*

³⁸ Mathiesen et al. (2023), [Heat matters: The missing link in REPowerEU](#)

³⁹ Lisäksi varikkojen muuntaminen täysin päästöttömille linja- ja kuorma-autoille sopiviksi on edelleen huomattava investointihaaste monille kaupungeille ja toiminnanharjoittajille.

⁴⁰ Ember arvioi, että seuraavan sukupolven geotermisen energian teknologiat voisivat tuottaa EU:ssa vuosittain jopa 301 terawattituntia, mikä on noin 42 prosenttia nykyisestä hiilen ja kaasun tuotannosta. [Geothermal energy in Europe](#), helmikuu 2026, Ember.

polttoaineiden hintasuhteen alentamiseksi ja toimenpiteitä sähköistämiskäytön nopeuttamiseksi esimerkiksi lämpöpumppuja koskevan markkinapohjaisen välineen avulla. Se puuttuu myös teollisuuden, liikenteen⁴¹ ja rakennusten sähköistämisen esteisiin, kuten myös talouden sähköistämisen monialaisiin esteisiin. Tähän sisältyy fossiilisten polttoaineiden tukien asteittainen poistaminen, sillä nämä tuet heikentävät sähkön kilpailukykyä suhteessa muihin energiantantajiin.

- [Toukokuusta 2026 alkaen] Komissio tukee jäsenvaltioita ja sidosryhmiä **geotermisen energian** suhteen yksityiskohtaisen geologisen datan keräämisessä ja **EU:n tason tietokannan** perustamisessa. Komissio tarkastelee myös mahdollisuutta tukea **geotermisen energian riskien vähentämiseen tähtävien järjestelmien ja vakuutusjärjestelmien** perustamista yhdessä julkisten rahoittajien, kuten kansallisten kehityspankkien, kanssa, jotta voidaan vähentää investointiriskejä ja saada vielä lisää yksityistä pääomaa liikkeelle. Komissio on sitoutunut Global Gateway -aloitteen puitteissa edistämään muun muassa **geotermisen energian hankkeisiin liittyvää kansainvälistä yhteistyötä**, jos sellaista tarvitaan.
- [Toukokuusta 2026 alkaen] Komissio auttaa yhdessä energiatehokkuuden rahoituskoalition kanssa kehittämään julkisia tukijärjestelmiä laajamittaisten **termiseen aurinkoenergiaan liittyvien hankkeiden käynnistämistä** varten.
- [Vuodesta 2026 alkaen] Komissio jatkaa **biometaaniin** liittyvien aloitteiden tukemista, jotta voidaan REPowerEU-suunnitelman⁴² mukaisesti edistää muuta kuin fossiilista alkuperää olevien kaasumaisten molekyylien, kuten kestävän biokaasun ja biometaanin, tuotantoa, maataloilla toteutettavat ja osuustoiminnalliset biokaasu- ja biometaanihankeet mukaan lukien. ^[OBJ] Tässä yhteydessä on huolellisesti harkittava jo käytössä olevien laitosten toiminnan laajentamista, lupamenettelyjen pullonkaulojen vähentämistä ja kestävien raaka-aineiden kuljetusten parantamista alueiden välillä.
- [Vuoden 2026 toinen neljännes] Komissio ehdottaa arvioinnin tehtyään ja ottaen huomioon vetymarkkinoiden odotettua hitaamman kasvun **uusiutuvan vedyn tuotantokriteerien kohdennettua uudelleentarkastelua samalla kun turvataan nykyiset investoinnit**. Näin tuetaan teollisuuden hiilestä irtautumista ja nopeutetaan synteettisten kestävien lentopolttoaineiden (**eSAF**) ja synteettisten kestävien meriliikenteessä käytettävien polttoaineiden (**eSMF**) kehittämistä. Komissio selvittää edelleen menetelmiä, joita sovelletaan uusiutuvaan vetyyn ja biomassaan raaka-aineena käytäviin prosesseihin. Tarkoituksena on helpottaa eSAF-polttoaineiden tuotantoa ja samalla turvata tasapuoliset toimintaedellytykset sekä säilyttää kunnianhimoiset kestävyyskriteerit, joita ovat esimerkiksi täydentävyys, tarkka elinkaarenaikaisten päästöjen laskenta ja kaksinkertaisen laskennan välttäminen. Komissio käynnistää viimeistään 30. kesäkuuta 2026 julkisen kuulemisen menetelmäluonnoksesta, jossa hahmotellaan kriteerejä vaihtoehtoisten lähestymistapojen mahdolliselle käyttöönotolle ydinvoimaloista saatavan vähähiilisen sähkön tunnustamista varten.
- [Kesään 2026 mennessä] Komissio **kartoittaa Euroopan valmiuksia** käyttää kemikaalien, keramiikan, lasin, muovin ja lannoitteiden **raaka-aineina öljyn ja kaasun**

⁴¹ Myös raskaat ajoneuvot.

⁴² [Etenemissuunnitelma Venäjän tuontienergiasta irtautumiseksi](#), COM(2025) 440 final.

lisäksi myös kiertotalousperiaatteen mukaisia ja biopohjaisia materiaaleja. Se tekee yhteistyötä toimialan kanssa niiden käyttöönoton esteiden tunnistamiseksi ja poistamiseksi lyhyellä aikavälillä.

3.2 EU:n energiajärjestelmän parantaminen

Kuten meneillään oleva kriisi osoittaa, EU:n energiajärjestelmän parantaminen ja perusteellinen muuttaminen ei ole enää kunnianhimoista vaan ehdottoman välttämätöntä häiriönsietokyvyn kannalta. On ehdottoman välttämätöntä, että jäsenvaltiot panevat EU:n energiasäännösten nopeasti ja kaikilta osin täytäntöön ja että lainsäätäjät nopeuttavat neuvotteluja EU:n verkkopaketista, jotta kaikki niiden tuomat edut voidaan hyödyntää. Näin edistetään kaikenlaisten hankkeiden, kuten yhteistä etua ja keskinäistä etua koskevien hankkeiden, toteuttamista, ja määritellään sisäisiltä tarjousalueilta saatavia EU:n omia pullonkaulatuloja koskevan joustava toimintamalli, jossa otetaan huomioon kansalliset olosuhteet. Verkkoja tarvitaan, jotta sähköä voidaan siirtää mahdollisimman alhaiseen hintaan tuotantopaikalta kulutuspaikalle. Rajatylittävän sähköinfrastruktuurin käyttöönottoa on nopeutettava, jotta voidaan saavuttaa EU:n ohjeellinen tavoite, jonka mukaan sähköverkkojen yhteenliittämätaste on vähintään 15 prosenttia vuoteen 2030 mennessä. Näin voidaan varmistaa todellisen energiaunionin synty.

Energian valtateitä koskeva aloite kohdistuu kahdeksaan ensisijaiseen käytävään. Aloitteella vastataan kiireellisimpiin energiainfrastruktuuriin liittyviin tarpeisiin, jotka edellyttävät nopeaa lisätukea ja sitoutumista, jotta edistymistä haittaavia pullonkauloja voidaan poistaa. Näitä toimia on nopeutettava. Tulevaisuudessa voidaan tarvittaessa harkita myös uusien energian valtateiden perustamista. Toimilla, joilla verkkojen käytön tehokkuutta ja joustavuutta lisätään muun muassa digitalisaation avulla sekä parannetaan verkon tuottavuutta, alennetaan samalla kustannuksia merkittävästi. Näin voidaan nopeuttaa sähköistämisen prosessia useilla aloilla, kuten lämmityksessä ja jäähdytyksessä.

Yhteenliitettävyyden, älykkäät verkot, verkkoliitännät ja verkon tuottavuus ovat myös edellytyksiä monille palveluntarjoajille, samoin kuin älykkäät mittarit, jotka auttavat kuluttajia pienentämään energialaskujaan ja reagoimaan hintasignaaleihin mukauttamalla kysyntää. Älykkäiden mittareiden laajamittainen käyttöönotto on olennaisen tärkeää, jotta voidaan vapauttaa kulutusjousto laajamittaisesti ja antaa kuluttajille mahdollisuus osallistua joustomarkkinoille. Samalla kysyntähuiput ja hintojen epävakaus vähenevät. Tukena ovat akkujen, sähköajoneuvojen ja lämpöpumppujen kaltaiset resurssit sekä prosessit, kuten hallintajärjestelmät, kaksisuuntainen lataus ja tekoälyvetoinen automaatio. Järjestelmäjouston lisäämiseksi ja alueellisten ja EU:ssa tuotetun energian hintojen alentamiseksi kunkin jäsenvaltion olisi otettava käyttöön älykkäät mittarit siten, että niitä käyttää vähintään 50 prosenttia loppukuluttajista vuoteen 2031 mennessä. Tämä liittyy läheisesti hintarakenteisiin, joilla kannustetaan joustopalvelujen ja varastoinnin käyttöön puhtaan energian integroimiseksi ja hyödyntämiseksi paremmin.

Jotta voidaan rakentaa häiriönsietokykyinen energiajärjestelmä, jossa käytetään puhtaita omia energialähteitä, keskeisessä asemassa ovat sähkön ja lämmön varastointikapasiteetin saatavuus sekä jousto, esimerkiksi akut ja vedenpumppaus. EU:n varastointikapasiteetti on tällä hetkellä 55 gigawattia. Sitä on lisättävä merkittävästi, 200 gigawattiin, vuoteen 2030 mennessä, ja

akuilla on tässä tärkeä rooli. On siis olennaisen tärkeää, että tällaisille hankkeille annetaan politiikkatukea jo suunnitteluvaiheessa.

Välttämättömät toimet:

- **[Heinäkuuhun 2026 mennessä]** *Komissio kehottaa lainsäätäjiä saattamaan Euroopan verkkopakettia koskevat neuvottelut päätökseen kesään mennessä ja tukee niitä tässä. Tämä on välttämätöntä, jotta voidaan ottaa nopeammin käyttöön kaivattuja uusiutuvan energian hankkeita ja varastoja, suurimittaiset akut mukaan lukien. Samalla parannetaan verkkoinfrastruktuuria, mikä auttaa alentamaan energian hintoja ja riippuvuutta tuonnista.*
- **[Vuoden 2026 toinen ja kolmas neljännes]** *Komissio jatkaa yhteistyötä jäsenvaltioiden kanssa nopeuttaakseen **energian valtateitä koskevan aloitteen** täytäntöönpanoa. Komissio aikoo vahvistaa Bornholm Energy Island -hankkeessa jo saavutetun edistymisen pohjalta poliittista sitoutumista, osoittaa resursseja ja ottaa käyttöön kaikki käytettävissä olevat välineet investointikehysten vahvistamiseksi ja esteiden poistamiseksi. Se esimerkiksi puuttuu jäljellä oleviin pullonkauloihin, jotka haittaavat tällaisten hankkeiden nopeaa käyttöönottoa.*
- **[Toukokuusta 2026 alkaen]:** *Komissio tukee jäsenvaltioita ja sidosryhmiä (esimerkiksi energiaunionia käsittelevässä työryhmässä ja alueellisissa korkean tason työryhmissä) **määrittämään lähellä elinkaarensa loppua olevat sähköntuotantolaitokset, tuulipuistot mukaan lukien, sekä laitokset, jotka voidaan uusia, jotta sähkön tarjonnan lisäämistä voidaan nopeuttaa tulevina kuukausina.** Samalla arvioidaan, miten uusiutuvan energian käyttöönottoa voitaisiin edelleen lisätä.*
- **[Toukokuu 2026]** *Komissio avustaa jäsenvaltioita **sähköalan keskeisten uudistusten toteuttamisessa** antamalla tukea teknisen tuen välineen puitteissa **energia-alan sääntelyakatemia** kautta.*
- **[Toukokuu 2026]** *Komissio hyväksyy **verkkomaksuja ja verotusta koskevan säädösehdotuksen.** Tarkoituksena on helpottaa siirtymistä aiempaa sähköistyneempään, tehokkaampaan ja häiriönsietokykyisempään energiajärjestelmään, joka voi osaltaan pienentää kaikkien kuluttajien sähkölaskuja. Ehdotuksella tarjotaan kannustimia verkkoinfrastruktuurin optimaaliseen ja kustannustehokkaaseen käyttöön sekä järjestelmän kannalta paremmin joustavaan kulutukseen, selkeytetään kehystä, jotta kansalliset sääntelyviranomaiset voivat tehdä kohdennettuja alennuksia verkkomaksuihin, myös energiaintensiivisillä teollisuudenaloilla, ja annetaan jäsenvaltioille mahdollisuus poistaa energiaverojen alentamista koskevia rajoituksia tiettyjen käyttäjien, kuten energiaintensiivisten teollisuudenalojen ja haavoittuvassa asemassa olevien kotitalouksien, osalta. Samalla varmistetaan, että sähköä verotetaan kevyemmin kuin kaasua.*
- **[2026–2027]** *Komissio varmistaa, että puhtaan energian käyttöönottoa nopeuttavan **EU:n lainsäädännön täytäntöönpanoa seurataan tiukasti**, ja käyttää tässä kaikkia saatavilla olevia välineitä, **rikkomusmenettely**, mukaan lukien, kun on kyse esimerkiksi lupamenettelyistä, varastoinnista, joustosta ja alueiden välisen kapasiteetin*

maksimoinnista. Jotta edistyminen olisi vauhdikkaampaa, komissio nopeuttaa keskeisten säännösten arviointia, antaa käytännön ohjeita täytäntöönpanosta muun muassa suositustensa kautta ja tukee jäsenvaltioita yhdenmukaisen ja johdonmukaisen soveltamisen varmistamisessa kaikkialla EU:ssa.

3.3 Investointien edistäminen

EU:n reagointi meneillään olevaan energiakriisiin edellyttää lisää investointeja. EU:ssa on **otettava käyttöön julkisia varoja – niin EU:n kuin jäsenvaltioidenkin tasolla – yksityisten investointien lisäämiseksi ja laajentamiseksi**. Energiasiiirtymään ja kiertotalousratkaisuihin tehtävien investointien aikaistaminen ja nopeuttaminen katkaisee lopullisesti riippuvuuden fossiilisista polttoaineista.

EU:n tasolla käytetään merkittävästi resursseja energiasiiirtymään, myös elpymis- ja palautumistukivälineen loppumetreillä (219 miljardia euroa). Elpymis- ja palautumissuunnitelmiin sisältyy useita uudistuksia ja investointeja, jotka auttavat jäsenvaltioita uudistamaan energiajärjestelmiään. Ne on määrä saada päätökseen viimeistään 31. elokuuta 2026 välineen oikeudellisessa rakenteessa asetettujen määräaikojen mukaisesti.⁴³ Verkkojen Eurooppa -välineeseen kuuluvasta vaihtoehtoisten polttoaineiden infrastruktuurivälineestä on vuodesta 2021 alkaen osoitettu yli 2 miljardia euroa hankkeisiin, joissa otetaan käyttöön asiaankuuluvaa vaihtoehtoisten polttoaineiden lataus- ja tankkausinfrastruktuuria kaikille liikennemuodoille. Verkkojen Eurooppa -välineen energiaosiosta tuetaan rajatylittäviä energiainfrastruktuurihankkeita ja rajatylittäviä uusiutuvan energian hankkeita 5,84 miljardilla eurolla vuosina 2021–2027.

Myös koheesiopolitiikalla tuetaan energiasiiirtymää merkittävästi. Hiljattain toteutetussa koheesiopolitiikan rahastojen väliarvioinnissa noin 1,2 miljardia euroa kohdennettiin uudelleen energia-alan painopisteisiin, ja näillä varoilla voidaan nyt osaltaan vastata vallitsevaan kriisiin.

EU:n johdonmukainen tuki puhtaiden energiateknologioiden tutkimukselle ja innovoinnille on saanut liikkeelle sekä julkista että yksityistä rahoitusta siirtymään, esimerkiksi innovatiivisten teknologioiden laajentamista varten. Näin on saatu aikaan ratkaisuja, jotka on nyt testattu, todettu luotettaviksi ja viety markkinoille. Yleistymässä olevien teknologioiden suhteen tarvitaan jatkuvia koordinoituja toimia sekä tukea EU:n ja jäsenvaltioiden tasolla, jotta vältetään julkisen rahoituksen hajanaisuus ja nopeutetaan käyttöönottoa.

Pelkästään julkisilla varoilla ei kuitenkaan voida kattaa energiasiiirtymään liittyviä merkittäviä investointitarpeita (joiden arvioidaan olevan 660 miljardia euroa vuodessa vuoteen 2030 asti). Komissio hyväksyi maaliskuussa 2026 puhtaan energian investointistrategian, jotta liikkeelle

⁴³ Elpymis- ja palautumistukivälineen tarkoituksena on ollut torjua covid-19-kriisin kielteisiä seurauksia unionissa väliaikaisesti ylimääräisillä lisävaroilla. Välineen perustamisen yhteydessä määritettiin erittäin tiukat määräajat, joista ei voida poiketa, koska ne on vahvistettu Euroopan unionin elpymisvälineestä annetussa asetuksessa, elpymis- ja palautumistukivälineestä annetussa asetuksessa ja omia varoja koskevassa päätöksessä.

saataisiin myös yksityisiä sijoittajia⁴⁴. Tämä koskee myös yhteisösijoittajia, kuten vakuutusyhtiöitä ja eläkerahastoja, joiden hallinnassa EU:ssa on yli 12 biljoonaa euroa ja joilla on potentiaalia lisätä sijoittamista kriittisiin energiasiirtymähankkeisiin.

Valtiontukikehys antaa jäsenvaltioille mahdollisuuden tukea strategisia investointeja energiainfrastrukturiin ja puhtaisiin teknologioihin siten, että tasapuoliset toimintaedellytykset sisämarkkinoilla säilyvät.⁴⁵

Välittömät toimet:

- **[Vuoden 2026 toinen ja kolmas neljännes]** *Komissio järjestää yksityisen rahoituksen nopeuttamiseksi puhtaan energian investointeja käsittelevän huippukokouksen, johon osallistuu koko rahoituspalveluala, mukaan lukien suuret yhteisösijoittajat, teollisuusjohtajat, hankkeiden kehittäjät ja julkiset rahoittajat. Huippukokouksessa käsitellään välittömiä ja vaikutuksiltaan merkittäviä ratkaisuja, kuten varastointia ja akkuja, sähköajoneuvojen latausinfrastruktuuria, sähköistämistä ja lento- ja meriliikenteen kestäviä polttoaineita.*

- **[Huhtikuusta 2026 alkaen]** *Komissio koordinoi EU:n toimia (Accelerate EU:n investointilukua), joilla tarjotaan jäsenvaltiolle mahdollisuuksia ja apua, esimerkiksi jäsenvaltioiden asiantuntijaryhmien kautta. Tarkoituksena on käyttää tarjolla olevaa EU:n rahoitusta mahdollisimman kattavasti (esim. koheesiopolitiikan rahastoista) ja – silloin kun se on toteutettavissa sekä jäsenvaltioiden ja alueiden toiveiden mukaista – kohdentaa EU:n varojauudelleen energiaan liittyviin investointeihin, joilla saadaan aikaan nopea vaikutus ja helpotetaan kohoavien energianhintojen seurauksia. Näitä toimia ovat esimerkiksi seuraavat:*

a) *Laajennetaan nykyisiä toimenpiteitä energiankulutuksen vähentämiseksi, otetaan käyttöön puhdasta energiaa (esim. lämpöpumput, aurinkosähkö, eristäminen, tuulivoima ja akut) ja kiertotalouteen perustuvia ratkaisuja sekä investoidaan vahvempaan ja turvallisempaan kriittiseen energiainfrastrukturiin sekä edistetään latausinfrastruktuurin käyttöönottoa ja kestävien lento- ja meriliikenteen polttoaineiden tuotantoa.*

b) *Tehdään olemassa oleviin toimenpiteisiin lisäyksiä tai laajennetaan niiden soveltamisalaa, esimerkiksi toimenpiteitä energiaköyhyyden torjumiseksi nykyisten energiatehokkuustoimenpiteiden lisäksi; laajennetaan aurinkosähkötoimenpiteiden*

⁴⁴ Pankeille ja vakuutusyhtiöille on annettu lainsäädäntöohjelmissa kannustimia lisätä sijoitustoimintaansa. Tämän ansiosta niiden on helpompi sijoittaa osakkeisiin aloilla, jotka ovat keskeisen tärkeitä Euroopan pitkän aikavälin kilpailukyvyille ja taloudelliselle turvallisuudelle ja joihin energia-ala kuuluu.

⁴⁵ Puhtaan teollisen kehityksen valtiontukikehityksen puitteissa oli 14. huhtikuuta 2026 mennessä hyväksytty 18 puhdasta teknologiaa ja talousarvion tukemista koskevaa päätöstä. Niillä hyväksyttiin 19 valtiontukitoimenpidettä, joiden kokonaismäärärahat olivat 32,76 miljardia euroa. Näistä toimenpiteistä neljä, yhteensä 20,22 miljardia euroa, hyväksyttiin osana uusiutuvaa energiaa koskevaa 4.1 jaksoa. Yksi toimenpide (608,5 miljoonan euron määrärahat) hyväksyttiin osana teollisuuden vähähiilistämistä koskevaa 5 jaksoa. Lisäksi 6.1 jakson puitteissa hyväksyttiin 14 toimenpidettä (noin 11,93 miljardia euroa), jotka koskevat puhtaan teknologian valmistuskapasiteettia. Komissio hyväksyi samana aikana seitsemän tukitoimenpidettä teollisuuden vähähiilistämiseksi ilmastotoimiin, ympäristönsuojeluun ja energia-alalle myönnettävää valtiontukea koskevien suuntaviivojen mukaisesti. Näiden toimenpiteiden kokonaismäärärahat ovat 6,8 miljardia euroa.

soveltamisalaa aurinkomaatalouteen; laajennetaan nopeutettujen ja yksinkertaistettujen lupamenettelyjen soveltamisalaa.

c) Nopeutetaan elpymis- ja palautumissuunnitelmiin sisältyvien asiaan liittyvien toimenpiteiden toteuttamista hyödyntämällä asianmukaisesti komission tiedonannossa ”NextGenerationEU – kohti vuotta 2026” esitettyjä indikaattoreita ja pääomittamalla kansallisia kehityspankkeja ja -laitoksia.

- **[Huhtikuusta 2026 alkaen]: Komissio arvioi, tarvitaanko sääntöjen yksinkertaistamiseksi lisätoimia, jotta voidaan nopeuttaa EU:n varojen käyttöönottoa energiasiirtymään liittyviä investointeja varten.**
- **[Heinäkuuhun 2026 mennessä] Komissio hyväksyy lainsäädäntöehdotuksen, jolla päivitetään ja nykyaikaistetaan EU:n päästökauppajärjestelmää.** Komissio kuulee jäsenvaltioita piakkoin päästökauppajärjestelmän vertailuarvojen päivittämisestä. Tämä täydentää muutoksia, joita on jo ehdotettu markkinavakausvarantoon sen potentiaalini lisäämiseksi. Osana tarkastelua komissio aikoo myös lisätä taloudellista tukea, jota on teollisuuden vähähiilistämisen kautta teollisuuden saatavilla puhtaaseen energiaan siirtymistä varten, ja saada liikkeelle 100 miljardia euroa rahoitusta. Jotta voidaan varmistaa varhainen käyttöönotto, määrään sisältyä 400 miljoonalla EU:n päästökauppajärjestelmän päästöoikeudella rahoitettava investointien vauhdittaja, joka mahdollistaa nopeuden ja solidaarisuuden. Tarkoituksena on parantaa investointivarmuutta, jotta EU:n energiaintensiiviset teollisuudenalat voivat lisätä investointeja hiilestä irtautumiseen. Solidaarisuuden nimissä alemman tulotason jäsenvaltioilla on taattu mahdollisuus saada tukea päästökauppajärjestelmään liittyvästä investointien vauhdittajasta. Lisäksi komissio harkitsee laajentavansa päästökauppajärjestelmän kestävien lentopolttoaineiden tukea ilmailun määrän ja keston osalta ja tarkastelee vastaavaa mekanismia EU:ssa tuotettujen kestävien meripolttoaineiden suhteen.
- **[Huhtikuusta 2026 alkaen]: Komissio avustaa jäsenvaltioita, jotka haluavat kokeilla EU:n päästökauppajärjestelmästä saatavien tulojen käyttöä kohdennettuihin toimenpiteisiin, joilla saadaan liikkeelle ja nopeutetaan investointeja sähköistämiseen – esimerkiksi liikenteessä tai lämmityksessä – teollisuuden vähähiilistämiseen, ketjun loppupään kiertotaloussovelluksiin ja investointeihin, jotka edistävät sähkön hintojen alenemista, esimerkiksi uudistuvista energialähteistä peräisin olevan sähkön kapasiteettia lisäämällä sillä edellytyksellä, että investoinneilla edistetään kotitalouksien sähköistämistä ja teollisuuden vähähiilistämistä.⁴⁶ Komissio kannustaa edelleen jäsenvaltioita tutkimaan mahdollisuuksia tällaiseen päästökauppajärjestelmän tulojen kohdentamiseen.**
- **[Huhtikuusta 2026 alkaen]: Komissio tekee yhteistyötä eurooppalaisen energiatehokkuuden rahoituskoalition kanssa kehittääkseen standardoituja rahoitustuotteita puhdasta lämmitystä ja peruskorjausta varten sekä kehittääkseen ja**

⁴⁶ Teollisuusinvestointeihin tarkoitettu tuki voidaan suunnitella puhtaan teollisen kehityksen valtiontukikehyksen 4.5 jakson mukaisesti, mutta ainoastaan, jos päästökauppajärjestelmästä saaduista tuloista 100 prosenttia käytetään hiilestä irtautumista edistäviin investointeihin, kuten kasviuonekaasujen päästöoikeuksien kaupan järjestelmän toteuttamisesta yhteisössä annetun direktiivin 2003/87/EY 10 artiklan 3 kohdassa edellytetään.

